

PROGRAM PROFILAKTYKI

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM

IM. M. KONOPNICKIEJ

W ŁOBODNIE

W ROKU SZKOLNYM 2014/2015

Łobodno, dnia .....

Program uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.

Zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej dnia .....

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWY PRAWNE	3
II. WPROWADZENIE	4
III. IDENTYFIKACJA PROBLEMU	5
IV. PSYCHOSPOŁECZNA DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO	6
V. KIERUNKI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH I PROFILAKTYCZNYCH	7
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH	8
VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W WYBRANYCH OBSZARACH ZAGROŻEŃ	10
VIII. CAŁOŚCIOWA EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ..	15

I. PODSTAWY PRAWNE

Program Profilaktyki obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz aktualnych potrzeb naszego środowiska szkolnego.

Program opracowany został w oparciu o:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.
- Rozporządzenie z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Dotychczasowy Szkolny Program Profilaktyki
- Wyniki badań ewaluacyjnych przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.

II. WPROWADZENIE

Profilaktyka jest chronieniem rozwoju człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona człowieka, dziecka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Szkoła realizuje zadania dydaktyczno-wychowawcze oraz wspiera wszechstronny rozwój ucznia: wyposaża młodego człowieka w wiedzę, budzi aktywność intelektualną oraz rozwija postawy i zachowania cenione w społeczeństwie.

Oddziaływanie profilaktyczne ma szczególne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dojrzewania, a osobowość młodego człowieka kształtuje się zgodnie ze środowiskiem, w którym przebywa i zgodnie z regułami w niej panującymi. Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój.

Należą do nich:

- Środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, promujące dane wzorce zachowań.
- Modelowanie takich zachowań w domu i w szkole.
- Grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne.
- Słabe wyniki w nauce.
- Wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych.

Cele Programu Profilaktyki:

1. Podniesienie dyscypliny szkolnej, niskiej kultury słowa, szacunku względem innych.
2. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, nauka bycia asertywnym.

3. Wzmocnienie u uczniów poczucia wartości oraz wiary we własne możliwości.
4. Promocja zdrowego stylu życia i uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi.
5. Ukazanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu i zasad bezpieczeństwa podczas zabaw.
6. Osiąganie celów życiowych i zainteresowanie nauką.
7. Eliminowanie przejawów agresji i przemocy w szkole.
8. Pomoc w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów, radzeniu sobie z problemami, wspieranie w sytuacjach trudnych.
9. Zwiększenie komunikacji w relacjach nauczyciel - uczeń, uczeń - rodzic, uczeń - uczeń.
10. Pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb (sukcesu, przynależności) poprzez działania sportowe, artystyczne; osiągnięcie satysfakcji życiowej.

III. IDENTYFIKACJA PROBLEMU

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego oraz ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli dokonano ewaluacji programu profilaktyki.

Zostały wyciągnięte następujące wnioski i zalecenia do pracy profilaktycznej w roku szkolnym 2013/2014:

1. Należy dbać o podniesienie kultury osobistej uczniów. Wychowawcy na godzinach wychowawczych powinni prowadzić zajęcia na temat kultury osobistej, kultury słownej, kształtowania postawy poszanowania innych ludzi i kulturalnego zachowania się jako kolegi i ucznia.
2. Trzeba wyrabiać umiejętność rozwiązywania konfliktów, nawiązywania pozytywnych kontaktów koleżeńskich, ćwiczyć sposoby radzenia sobie ze złością.

3. Należy kontynuować działania profilaktyczne z zakresu agresji słownej i fizycznej, ustalić jakie czynniki mają największy wpływ na takie zachowania. Należy eliminować wyśmiewanie się z innych, wulgaryzmy;
4. Należy utrzymywać wśród uczniów zachowania asertywne mające na celu nie uleganie presji rówieśników. Uczenie uczniów asertywności.
5. Należy przestrzegać systemu kar i nagród w szkole, zwiększyć poziom dyscypliny, nagradzać dobre zachowania.
6. Zwiększać motywację uczniów do nauki.
7. Zwiększyć działania profilaktyczne o problematykę poszanowania cudzej własności, mienia społecznego, w oparciu o uświadomienie, że z każdą decyzją związane są konsekwencje.
8. Trzeba zachęcać rodziców do większego zainteresowania się problemami dzieci, tym jak spędzają wolny czas, z kim się kolegują.
9. Propagować wśród uczniów pozytywne formy spędzania czasu wolnego, rozwijać potrzebę zdrowego stylu życia, kształtować postawy wobec wartości etycznych.
10. Realizować zajęcia mające na celu podniesienie samooceny, samodyscypliny wśród uczniów, rozwijać umiejętności podejmowania właściwych decyzji, uczyć wybierania pozytywnych rozwiązań.
11. Uczyć uczniów ochrony przed niepożądanymi treściami w Internecie oraz brutalnymi programami i grami komputerowymi.

IV. PSYCHOSPOŁECZNA DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

1. Przeprowadzenie przez pedagoga diagnozy środowiska szkolnego poprzez:
  - a) ankiety dla nauczycieli i wychowawców klas,
  - b) ankiety dla uczniów,
  - c) ankiety dla rodziców,

- d) obserwację zachowania uczniów,
  - e) analizę frekwencji w dziennikach lekcyjnych,
  - f) analizę frekwencji rodziców na zebraniach organizowanych przez szkołę,
  - g) analizę dokumentacji wychowawców klasowych (kontakty z policją, sądem).
2. Analiza wyników diagnozy potwierdziła wstępnie założone obszary zagrożeń występujących w naszej szkole.

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH I PROFILAKTYCZNYCH

1. Analiza sposobu realizacji zadań szkoły wynikających z przepisów prawnych, Statutu Szkoły i Programu Wychowawczego Szkoły.
2. Działania szkoły w kierunkach wskazanych w wyniku diagnozy:
  - 1) Podniesienie poziomu kultury osobistej uczniów. Motywowanie uczniów do właściwego zachowania poprzez przestrzeganie systemu kar i nagród. Kształtowanie systemu wartości - czerpanie z wzorców osobowych.
  - 2) Eliminowanie wulgaryzmów, wyśmiewania innych, przezywania.
  - 3) Zwiększenie poziomu dyscypliny na lekcjach i przerwach. Stosowanie na co dzień wewnątrzszkolnego systemu nagród i kar oraz klasowych reguł i ustaleń. Konsekwentne wyciąganie wniosków wobec niewłaściwych zachowań przez nauczycieli i wychowawców.
  - 4) Chwalenie i promowanie dobrych zachowań wśród uczniów.
  - 5) Dyżury na korytarzach muszą być pełnione starannie, aby zmniejszyć zachowania naganne wśród uczniów na terenie szkoły i wokół niej.

- 6) Ukazanie uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu: różnorodna i atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, zajęcia rekreacyjno – sportowe.
- 7) Nauka bycia asertywnym, wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- 8) Promocja zdrowego stylu życia (kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi).
- 9) Realizacja współpracy z GOPS: zorganizowanie dożywiania dla dzieci z rodzin najuboższych.
- 10) Likwidowanie deficytów rozwojowych w szczególności u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- 11) Doskonalenie umiejętności nauczycieli. Zorganizowanie szkolenia w ramach WDN w celu rozszerzenia wiedzy nauczycieli, wychowawców klas.
- 12) Włączenie przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego do konkretnych działań. Organizowanie w szkole imprez tematycznych (konkursy, gazetki szkolne).
- 13) Współpraca z rodzicami w celu przekazywania im wiedzy na temat zagrożeń, a także zapoznanie ich z działaniami szkoły wynikającymi z planu.
- 14) Kształtowanie świadomości ekologicznej.
- 15) Współudział szkoły w akcjach, imprezach profilaktycznych organizowanych na terenie gminy, powiatu, zaprzyjaźnionych szkół itp.

3. Ewaluacja Programu Profilaktyki wykonana na koniec roku szkolnego.

- 1) Ocena poziomu poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole.
- 2) Ewaluacja końcoworoczna programu badania – ankiety skierowane do

uczniów, rodziców i nauczycieli.

- 3) Analiza problemów dydaktyczno-wychowawczych w oparciu o dokumentację wychowawczą: zeszyty wychowawcy, zeszyty do korespondencji z rodzicami, dzienniki lekcyjne, dokumentację pedagoga.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. W szkole podniesie się poziom kultury osobistej uczniów.
2. Zmniejszy się liczba uczniów bez śniadania, uczniowie otrzymują dofinansowania do zakupu książek.
3. Uczniowie podczas przerw czują się bezpieczni - nauczyciele sumiennie pełnią dyżury na przerwach.
4. Nauczyciele wszystkich przedmiotów posiadają wiedzę z zakresu profilaktyki oraz umiejętności postępowania w konkretnych przypadkach i stosowanie różnorodnych form pomocy. Następuje poprawa w zakresie relacji: uczeń – nauczyciel – rodzic.
5. Dzięki atmosferze wytworzonej w szkole uczniowie klas pierwszych szybko adaptują się w nowym środowisku.
6. Jest niski wskaźnik uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne.
7. Zmniejszy się liczba występowania agresji i przemocy. Coraz więcej uczniów radzi sobie ze stresem oraz innymi trudnymi sytuacjami.
8. Uczniowie i ich rodzice korzystają w razie potrzeby ze wsparcia instytucji profesjonalnych.
9. Uczniowie chętnie i aktywnie uczestniczą w promocji zdrowego stylu życia.
10. Nastąpiła poprawa wyników w nauce (coraz więcej uczniów bierze udział w różnych konkursach, zawodach).

11. Stopniowo poprawia się aktywność i samorządność uczniów. Uczniowie czują się współorganizatorami szkoły. Uczniowie wspólnie z nauczycielami organizują akcje na terenie szkoły.
12. Coraz więcej uczniów uprawia różne dyscypliny sportowe. Idą za tym sukcesy w lokalnych rozgrywkach i zawodach.
13. Uczniowie są wyposażeni w wiedzę o szkodliwości środków uzależniających.
14. Właściwe postawy nauczycieli – wychowawców wpływają na właściwą postawę uczniów i dążenie ich do bycia lepszym, wolnym od przemocy, agresji, nałogów.
15. W bibliotece znajdują się materiały i publikacje dotyczące profilaktyki. Tworzony jest bank publikacji i scenariuszy wypracowanych przez nauczycieli naszej szkoły.

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W WYBRANYCH OBSZARACH ZAGROŻEŃ.

1) Obszar: *Dyscyplina szkolna, niska kultura słowa.*

L.P.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Stała kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych uczniów – analiza wpisów do zeszytów do korespondencji.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
2.	Nowelizacja uregulowań wewnątrz – szkolnych.	Dyrektor	Wg potrzeb
3.	Pilnowanie, aby wszelkie przejawy ustalonych uregulowań nie były łamane.	Wychowawcy, pedagog, dyrektor.	Cały rok
4.	Stała kontrola frekwencji na wszystkich zajęciach.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok

5.	Zajęcia warsztatowe dla uczniów	Pedagog szkolny.	Cały rok wg potrzeb
6.	Prowadzenie <i>Skrzynki zaufania</i> .	Samorząd Uczniowski	Cały rok
7.	Organizowanie konkursów podnoszących kulturę osobistą uczniów.	Samorząd Uczniowski	Cały rok
8.	Budowanie wśród uczniów właściwego wizerunku własnej osoby, uczenie konstruktywnego rozwiązywania problemów.	Wychowawcy, pedagog.	Cały rok
9.	Przeprowadzenie w klasach warsztatów pt. <i>Jestem tolerancyjny</i> .	Pedagog szkolny.	Cały rok

2) Obszar: *Kształtowanie umiejętności interpersonalnych.*

L.P.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Uczenie umiejętności radzenia sobie z emocjami. Uczenie rozładowywania napięć: zdrowych, przynoszących ulgę, dopuszczalnych społecznie.	Wychowawcy, pedagog.	Cały rok
2.	Wzmacnianie poczucia przynależności do grupy klasowej.	Wychowawcy.	Cały rok
3.	Kształtowanie umiejętności wczuwania się w położenie innej osoby.	Nauczyciele, wychowawcy.	Cały rok
4.	Organizowanie pomocy uczniom mającym problemy w szkole i w domu.	Wychowawcy, Nauczyciele, pedagog.	Wg potrzeb
5.	Wzmacnianie poczucia własnej wartości.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
6.	Kształtowanie właściwych postaw uczniów poprzez ukazywanie odpowiednich wzorców.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
7.	Ukazywanie wpływu reklam i środowiska masowego przekazu na zachowania młodych ludzi.	Wychowawcy.	Cały rok

8.	Uczenie prawidłowej komunikacji międzyludzkiej.	Wychowawcy.	Cały rok

3) Obszar: Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu i zasad bezpieczeństwa podczas zabaw.

L.p.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Realizacja tematyki mówiącej o szkodliwości używek na organizm młodego człowieka.	Wychowawcy, pedagog.	Cały rok
2.	Akcja informacyjna na temat uzależnień: - gazetki szkolne, - konkursy dla uczniów.	Pedagog, Samorząd Uczniowski.	Cały rok
3.	Wzmacnianie w uczniach umiejętności odmawiania.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
4.	Wdrożenie akcji <i>Szklanka mleka</i>	p. Wioletta Szczygielska.	IX
5.	Prowadzenie akcji i organizowanie w jej ramach konkursów, gazetki szkolnej.	p. Wioletta Szczygielska.	Cały rok
6.	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, sportowych.	Nauczyciele	Cały rok
7.	Wdrożenie akcji <i>Owoce w szkole</i> .	p. Wioletta Szczygielska	Cały rok
8.	Prowadzenie Programu „Żyj smacznie i zdrowo”	p. Wioletta Szczygielska	Cały rok

4) Obszar: Osiąganie celów życiowych i zainteresowanie nauką.

L.P.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Upowszechnienie aktywizujących metod nauczania.	Nauczyciele, wychowawcy klas.	Cały rok
2.	Prowadzenie kółek zainteresowań, umożliwianie zdobycia nowych umiejętności wg potrzeb uczniów.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok
3.	Prezentowanie osiągnięć uczniów.	Wychowawcy, nauczyciele.	Cały rok
5.	Dostarczenie uczniom wiedzy jak można się uczyć lepiej i efektywniej.	Wychowawcy, nauczyciele.	Cały rok
6.	Motywowanie ucznia do pracy, dostrzeganie najmniejszych osiągnięć.	Wychowawcy, nauczyciele.	Cały rok
7.	Wzbogacanie wiedzy uczniów na tematy związane z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobistą.	Wychowawcy.	Cały rok
8.	Wdrażanie dzieci z przedszkola do bycia dobrym kolegą i uczniem	Wychowawcy.	Cały rok

5) Obszar: Zwiększenie komunikacji w relacjach nauczyciel - uczeń, uczeń - rodzic, uczeń - uczeń.

L.p.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Realizacja lekcji wychowawczych dotyczących w/w problemu.	Wychowawcy klas.	Cały rok
2.	Konsultacje indywidualne dla uczniów, rodziców.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
3.	Stosowanie aktywnych metod nauczania, wykorzystanie multimedialnych środków dydaktycznych: - stosowanie technologii informacyjnej na zajęciach szkolnych,	Nauczyciele, wychowawcy.	Cały rok

	- organizacja lekcji koleżeńskich z ukierunkowaniem na pracę i zaangażowaniem uczniów na lekcjach.		
4.	Mobilizacja zespołów klasowych – pomoc zaprzyjaźnionego kolegi.	Wychowawcy, samorzady klasowe, samorząd uczniowski.	Cały rok
5.	Zwiększenie współpracy szkoły z rodzicami w celu informowania na bieżąco o sprawach uczniów.	Dyrektor, wszyscy nauczyciele.	Cały rok
6.	Zorganizowanie spotkania rodziców uczniów klasy III gimnazjum z pracownikami PPP-P dotyczącego różnych dróg zawodowych i zorientowania się w rynku pracy.	Pedagog szkolny.	II półrocze
7.	Organizowanie Dni Otwartych w szkole.	Dyrektor, wszyscy nauczyciele.	Wg harmonogramu

6) Obszar: *Eliminowanie przejawów agresji i przemocy w szkole.*

L.p.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Spotkania z pracownikami poradni psychologiczno - pedagogicznej, policjantem: spotkania z młodzieżą mające na celu uświadomienie problemu i zaangażowanie we współpracę w redukowaniu aktów przemocy i agresji w szkole.	Pedagog.	Cały rok
2.	Pokazanie uczniom jak rozpoznać naciski ze strony otoczenia. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacji przemocy. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
3.	Działania informacyjno-profilaktyczne na rzecz środowiska, szkoły oraz indywidualnych osób.	Pedagog szkolny.	Cały rok

4.	Zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu: -różnorodna atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, -aktywne formy spędzania wolnego czasu, - zajęcia rekreacyjno - sportowe, ogniska z piosenką.	Wszyscy nauczyciele.	Cały rok
5.	Organizowanie wycieczek, wyjazdów do kina pokazujących alternatywę spędzania czasu wolnego.	Wychowawcy, Klub młodego podróżnika.	Cały rok
6.	Zajęcia wychowawcze integrujące zespół klasowy.	Wychowawcy.	Cały rok

VIII. CAŁOŚCIOWA EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Pod koniec roku szkolnego przeprowadzona będzie ewaluacja programu za pomocą ankiet, obserwacji. Osobami ankietowanymi będą uczniowie naszej szkoły, rodzice oraz nauczyciele. Uzyskane wyniki posłużą do:

- analizy przeprowadzonych działań,
- ustalenia czy uległy osłabieniu czynniki ryzyka,
- oceny czy uległy wzmocnieniu czynniki chroniące,
- oceny ich skuteczności,
- wprowadzenia ewentualnych zmian,
- zaplanowania działań na przyszły rok.